

מלוך יקרוך ויהושים נפלאים מלוקט
מדברות קדשו ותורתו של
רבי הוד חי אביהצירא שליט"א

מִי־הֵתָא חֻזְרָתָא

חֻזְרָתָא דְאֹרִייתָא יְסוּד חֲדָשׁ וְנִפְלֵא עַל הַפְּרָשָׁה

קִרְבַּת ה' מִיּוֹחַדַּת בִּימִים אֱלוֹ

השכינה הקדושה (משלי כז ח) 'כי כצפור נודדת מקנה' וגו', לכן הרשות נתונה לכל אדם להתקרב אל מלכו של עולם והוא עונה אליהם, וגם תשורה מועטת נחשבת בעיניו ומקבלה בסבר פנים יפות.

בין המצרים הפרטי

יש לנו עוד לדעת כי לכל אחד ישנם הרבה סוגי מצבים שנמצא בהם, שעונים הם להגדרת 'בין המצרים', יש ומרגיש האדם לחוץ מכל הצדדים עד שאין דרך לפנות ימין ושמאל, בין המצרים כפשוטו. אם זה בלימוד התורה או תפילה, כן מרגיש זאת במידה קשה או תאוה שמייחל הוא לשברה, ועוד ועוד לכל איש ומיצריו.

אך זאת ישים אל לבו, כי עתה בימים קדושים אלו הרי הקב"ה קרוב אלינו לשמוע שוועתנו, ובפרט הרוצה להמליך עליו ועל איבריו את הבורא, הקב"ה קרוב אליו לעזור ולסייעו יותר מכל השנה. ועל כן החכם ישנס מתניו לנצל ימים אלו כראוי ולבוא להתקרבות עצומה לבורא העולם.

בימים אלו ניתן הכח לכל השנה

עוד זאת דרשו בגדולת הימים, שלא די גדלותם בעצמם אלא נותנים הם כח לכל השנה כולה, וכאשר דיבר בקדשו הרה"ק בעל **האוהב ישראל מאפסא ע"ה** (ד"ה למה), כי לא דבר ריק הוא שקוראים פרשת פינחס בימים אלו, אך בכונה מכוונת עשו זאת חכמינו ז"ל ברוח קדשם. ויש לומר שאלו הכ"א ימים שבין שבעה עשר בתמוז לתשעה באב הם המקור והשורש לכל מועדי השנה שגם הם בכללם כ"א יום. שבת, ראש חודש, שבעת ימי הפסח, חג השבועות, שני ימי ראש השנה, יום הכיפורים, שמונת ימי חג הסוכות, הרי הם כ"א [וכתב סימן על זה: 'אך טוב לישראל, 'אך' - כ"א ימים, 'טוב לישראל' המה הימים הטובים שיש לישראל]. ועשרים ואחד ימי בין המצרים כנגדם, ומהם השורש והכח לימי המועדים.

ובזה יתכן לבאר את המקובל **מהחווה מלובלין ע"ה** (הובאו הדברים בשער יששכר מאמר ימי המצרים אות יא), שג' שבתות בין המצרים כנגד ג' הרגלים. שכח ימים אלו משפיע כח וקדושה לשלוש הרגלים.

את ה" - ה' השיגוה בין המצרים', יכולים הם להשיג זאת בימים אלו.

ביאר זאת המגיד ממעזריטש ע"ה, משל למה הדבר דומה לאדם הרוצה לפגוש את השר הנעלה, דרכו נחלקת ושונה בהתאם למקום הימצאו של השר. אם נמצא השר בביתו, או אז אימתו מוטלת על כולם, ולא כל איש ואיש יכול לבוא פנימה מחמת השומרים הסובבים אותו, ואף אם יעלה בידו, צריך הוא להביא מנחה גדולה כמעלתו של השר.

אך לא כן כאשר השר אינו בארמונו ועובר הוא בשוקים וברחובות חוץ לפלטרין שלו, אז הוא קרוב לכל קוראיו ויאזין שועת כל הקוראים בשמו. וכך הוא הנמשל, כי בזמן הזה נאמר על

כָּל רִדְפֵיהּ הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְצָרִים (איכה א ג). דרשו חז"ל (איכ"ר א כט) אלו הם כ"א הימים שבין שבעה עשר בתמוז לתשעה באב, שמחמת הדחק והצער שהיה בהם נקראים 'בין המצרים'. בתורת החסידות רמזו על האור המסתתר בכל מקום, וכאשר ההסתר גדול יותר, אות הוא כי הקדושה הנמצאת שם רבה יותר. וכן הוא הדבר בימים אלו כדרשתו של **המגיד מקוזניץ ע"ה** בשמו של **המגיד ממעזריטש ע"ה** שדרש (עבודת ישראל מסעי ד"ה אלה, אבות פ"ב מ"ד), כי ימים אלו מסוגלים מאוד להתקרבות לה', וביאר זאת בכתוב 'כל רודפיה', היינו כל הרודף י-ה, שרודף להמליך את הקב"ה במעשיו דיבוריו ומחשבותיו, כדרך שנאמר (הושע ג ו) 'ונדעה נרדפה לדעת

מִילְתָּא דְפַלְיָאָה

שבתות ימי המצרים - הכנה לחודש תשרי

כתב **בפרי צדיק** (פינחס אות ז) מעתה עד ראש השנה עשרה שבתות, מתחילה מפטירין תלתא דפורענותא ולאחר מכן שבע דנחמתא כמבואר בשולחן ערוך (או"ח סי' תכח ס"ח), והם כולם הכנה לראש השנה, שעשר אלו הם כנגד עשר הספירות, וכאשר יברר האדם עצמו בכל עשר המידות ע"י תשובה, יבואו לגאולה, שבתשרי עתידין ליגאל לדעת רבי אליעזר (ר"ה יא).

בשבת קל יותר לתקן המידות

לפי זה כתב לבאר, שתיקון המידות נעשה דווקא בשבת, כי בשבת כל ישראל מפקירין עניני עולם הזה, ואיהו יומא דנשמתין ולא יומא דגופא (זוהר ויקהל רה), ומשליך כל עסקיו כמו שדרשו במכילתא (יתרו מסכתא דבחודש ז) 'ועשית כל מלאכתך' (שמות כ ט) שיהיה כאלו כל מלאכתך עשויה, והוא הנקרא 'לכתך אחרי במדבר' (ירמיה ב ב) שאינו מביט ואינו חושב בעסקיו רק משליך על היבו, וכיון שהוא יום השייך למחשבה, יכול כל אדם לזכות בשבת שיהיה קשור בשורש ראשית המחשבה, ממילא יכול הוא לברר כל מידותיו מתחילה עד סוף.

לפיכך עיקר ההכנה לראש השנה הוא בעשר שבתות אלו, שבשבת קל יותר להתברר בכל המדות עד ראש השנה, וכשיתבררו המידות אז תבוא הגאולה כאמרם ז"ל 'בתשרי עתידין להגאל'. נמצא שאף שבימים אלו נוהגים אבלות, ובפרט בחודש אב, עם כל זה בתוך תוכם של המסתירים נמצא הברור בעומק מידותיהן של ישראל, ועתה דווקא הוא זמן המוכשר לתקן נפשו ומידותיו ולזכות לגאולה בכלל ובפרט.

ברזא דאח"ד רמזים נפלאים על סדר הפרשה

אמונה מביאה גאולה וישועה

כשמקבל בשמחה זוכה להיוושע מצרתו

וכן כתב האור החיים הקדוש ע"ה, כי יש הפרש בין בני יעקב בירידתם למצרים, יש מהם שבאו ברצונם לקבל גזירת מלך בלב שלם ויש מהם שהיו חוככים להתעכב מרדת לכור הברזל, וציינם הכתוב מי ומי ההולכים לפרוע שטר חוב הגלות מרצונם, ואמר 'בני ובני בניו איתו' פירוש אלו לא הוצרך להביאם הוא אלא הם מעצמם באו, 'אתו' בדומה לו. ואחר כך סידר אותם שלא באו מרצונם עד שהוצרך יעקב להורידם בעל כרחם, שהם בנותיו ובנות בניו שבהם נאמר 'הביא איתו מצרימה', פירוש הוא הביאם, לא לרצונם באו.

משכך, כל עוד והבנים היו בחיים לא התחיל שיעבוד מצרים כמו שכתוב (שמות א ו) 'וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא', ופירשו זאת במדרש (שמו"ר א ח), ללמדך שכל זמן שהיה אחד מהם קיים מאותן שירדו למצרים לא שיעבדו המצרים בישראל. מבאר האור החיים הקדוש: אולי היה להם לתשלום קבלת גזירת מלך ברצון פקע מהם השיעבוד כי סמא דיסורי קבולי, וזאת כיון שקיבלו הייסורים באהבה לכן פקע מהם צער השיעבוד. מלבד יוכבד וסרח שהגם שהיו מיורדי מצרים לא המתינו להם מן השמים והתחיל השיעבוד בחייהן.

דבר גדול למדנו כאן, כי המקבל כל הבא עליו בשמחה, ביודעו כי הכל מדוד ושקול מהשמים לטובה, יזכה להתרפאות ולהיוושע מצרתו. וכבר נאמר משמו של הרה"ק מלכוניץ ע"ה, בדברי המשנה (ברכות מ). 'ועל כולם אם אמר שהכל נהיה בדברו יצא', האומר על כל הבא עליו, לא משנה מה, אפילו אם נראה לו כדינים, עם כל זה אומר 'שהכל נהיה בדברו', שהכל משמיים ואם כן וודאי שזה לטובה, 'יצא', כלומר ע"י זה יפטר מצרתו וייוושע.

למצרים וחשש מאוד, אמר לו הקב"ה (בראשית מו ג-ד) 'אל תירא מרדה מצרימה וגו', אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה ויוסף ישית ידו על עיניך, ביאר המשך חכמה (שם), שהתשובה לחששו של יעקב היה שאני אהיה איתך ואף שנראה לעתים בעמקי הגלות שהאדם נשאר לבדו, דע לך כי כפי שבמעשה יוסף התברר פתאום שכל התהליך היה לטובה עצומה, שכן זו היא העצה שהצילה את יעקב ובניו מגווע ברעב, כך גם כאשר אינני נראה והמצב נואש, עומד אני מאחרי הדברים הקשים והכל ממני לטובה ולישועה.

וזה מה שאמר לו 'ויוסף ישית ידו על עיניך' המעשה עם יוסף הוא זה שממנו תוכל להסיק כי טוב לעצום העיניים מלחקור מהי הטובה ולשם מה, כי כמו שאצל יוסף הצדיק לא היה מי שיחשוב כי נסבב לטובה ומהי הטובה שתצמח ממנו, כך גם מוטב שלא נחקור רק נדע כי כל זה לטובה שבקרוב תתברר לך.

בדברי המשך חכמה נבין, שלפיכך מכסים את העינים בקריאת שמע, ללמד כי גם כשחשוק ולא רואים מאומה, מאמינים אנחנו כי 'ה' אלקינו ה' אחד', גם כשניכר החסדים שעל זה רומז שם הוי"ה שם הרחמים (זוהר וישלח קעג:), וגם כאשר נראה בעיני בשר כי 'אלקינו' הרומז למידת הדין (שם קעד.), בכל מצב 'ה' אחד' הכל בהשגחה עליונה מאבינו שבשמים הטוב ומטיב, וממילא גם בתוך הצער והנראה כרע ח"ו גם שם נמצא הטוב בעומק הדין.

ועל השגה זו ביקש דוד מלך ישראל ע"ה (תהלים קיח ה) 'מן המיצר קראתי יה ענני במרחב יה', וכתב הרוקח (פירושי סידור התפילה מן המיצר) לבאר בקשתו, קראתי מן המיצר, ראה ה' את מיצרי וחלצני, 'ענני' ענה לי הקב"ה כי אני 'במרחב' וכלל לא במיצר, וכל המיצר הוא רק מה שנראה לי לעיניים אבל באמת הנני 'במרחב'.

ובני פלוא אַליאב (כו ח).

רמז נפלא מלמדנו המגיד מזאלאזיץ ע"ה תלמידו של המגיד רבי מיכל מזלאטשוב ע"ה בספרו ברית אברם (ד"ה), וכך אומר, ובני פלוא לשון מכוסה ומופלא, שאף כאשר מופלאים דרכי ה' והיא נפלאות מעינינו שלא רואים את החסדים הגלויים והחושך יכסה ארץ, עם זאת עלינו להאמין אליאב שהכל מאב הרחמן אבינו שבשמים הטוב ומטיב שמאתו לא תצא הרעות.

בהתגלות יוסף אל אחיו התברר למפרע כי זאת הייתה הדרך להצלה

ואף שלא רואים עדיין בעיני בשר מה טובה יש בהסתרות האלו, מכל מקום בקרוב נראה כי הכל היה לטובה. וכפי ששגור בפי העולם מאמר החפץ חיים ע"ה, שבני יעקב הרגישו שהכל חשוק להם, הם ירדו למצרים להביא אוכל לפי הטף, ועוברים מסע נורא, חושדים בהם כמרגלים, לוקחים את שמעון, ואחר כך את בנימין, ובעיניהם היו במצב הכי חשוק ונורא, אך ברגע שיוסף הצדיק אמר להם שתי מילים 'אני יוסף' התפוגגו כל הקשים שהיו מנת חלקם וכלא היו.

אומר החפץ חיים, כך יהיה בקרוב בגאולה השלימה, כאשר ישמע העולם את שתי המילים 'אני ה' יתורצו כל הקושיות והתמיהות על הנהגת העולם שהיו עד עתה לפלא בעינינו, ויתבררו ויתחוורו כל העניינים וראו כל בשר יחדיו כי יד ה' עשתה הכל לטובתנו. שיתגלה לנו בתוך המיצרים ובתוך הצרות והחושך כי העומד מאחרי הדברים הוא אבא שלנו, וכל כך נבין ונראה כמה היה זה לטובה, עד שלא נבין כיצד היה זה נראה כצרה.

אף כאשר הכל חשוק יש לנו לדעת כי בתוכו של המיצר נמצאת הישועה

כשיעקב אבינו ע"ה נצרך לרדת

עיקר העבודה שלנו בעת הגלות, להאמין בלב שלם כי הכל לטובה

שהוריד עשיו על הברכות שהפסיד, וכמו שאמרו חז"ל (תנחומא קדושים טו) שלש דמעות הזיל עשו הרשע אחד מעינו של ימין ואחד מעינו של שמאל והשלישית נקשרה בעינו ולא ירדה. ודמעות אלו הם שהורידו לישראל להשתעבד תחתיו עד שישבו ישראל לקדוש ברוך הוא בבכייה ובדמעות, כמו שכתוב (ירמיה לא ח) 'בבכי יבואו', וכאשר יתרבו דמעות ישראל יותר מדמעותיו אז תבוא הגאולה.

אם כך, שואל הערבי נחל, הלא שפכנו בגלות דמעות בלי גבול ומידה, הכיצד לא ביטלו עד עתה את דמעותיו של אותו רשע. אך מכיון שהדמעות היו לצורך בקשות גשמיות, נמצא כי כל דמעה אינה מבטלת את דמעותיו של עשו דקיימא לן (חולין צח:)' מין במינו אינו בטל', ממילא אף שיש רוב דמעות פי כמה וכמה מדמעותיו של עשיו, עדיין אינם מבטלים את דמעותיו כי זה מין במינו, זה על גשמיות וזה על גשמיות ולכן אינו בטל. כיצד יתכן אפוא לבטל את דמעותיו. רק כאשר ישפכו דמעות כים על רוחניות, על השכינה הקדושה המושפלת בגלות יחד עם בני ישראל, ונזעק ונשווע שיערה עלינו רוח ממרום להשיבנו כולנו בתשובה שלימה, שכן אינה יוצאת מגלותה כי אם כשישבו בני ישראל בתשובה, אז יבטלו דמעותיו של עשיו ויבוא משיח צדקנו בקרוב.

אך כשהסתכלות והציפייה הם על גאולת השכינה, חלילה לנו מעצבות ולבושי שק ואפר, כי הרי כל עיקר גלות השכינה היא שמושפלת בגלותנו ואין איש שם ליבו, ואם רוצים אנו לשית ליבנו לצער השכינה, יש לנו תחילה להחדיר כי כל מה שקורה בעולם הוא מידו של הקב"ה בהשגחה פרטית ולטובה, וכך נשוב בתשובה שלימה ותיגאל השכינה, ואם עוד נוסיף ונבקש עליה בתחנונים ובדמעות אמת, יבטלו דמעותיו של עשיו וניווע בגאולת עולמים בקרוב, אמן ואמן.

השלימה, כי כבר אמר הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג ע"ה, שהבורא יתברך יכול להוציאנו ידי חובה ביסורים מועטים, והסיבה שזה מתעכב כי עדיין איננו מוכנים כראוי. וכך הסביר מה שנאמר בפסוק (תהלים נ ג) 'וסביביו נשערה מאד', ופירשו חז"ל (יבמות קכא:) כי הקב"ה מדקדק עם חסידיו כחוט השערה, כי אמנם הקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה, אבל גם הדקדוק ומה שהם צריכים לעבור אף הוא כחוט השערה, כי הנה בוודאי יוושעו בהקדם.

כשחסרה מידת הסבלנות עלולים לאבד את כל השכר ח"ו

אפשר לומר כי זה הרמז במעשה באשתו של רבי חנינא בן דוסא (תענית כה). שדחקה לה השעה ולא הייתה מסוגלת להמשיך לחיות חיי עניות ודחק, והתפלל רבי חנינא בן דוסא וירדה להם רגל זהב מן השמים, אך לאחר מכן ראתה אשתו של רבי חנינא כי כל הצדיקים בגן עדן יושבים על שולחן שיש בו שלש רגלים והם יושבים על שולחן של שתי רגלים, שבא לרמז להם אמנם העולם עומד על שלושה עמודים, אך כשחסרה הסבלנות ומידת ההשתוות - שמבין כי כל העובר הוא לטובה רק ימתין מעט כי הנה בקרוב יוושע, עלולים לאבד את כל השכר, כפי שבשתי רגלים לא יכול השולחן לעמוד.

דמעות על גלות השכינה הם שיקרבו גאולתנו

ובאמת הנה זה עומד אחר כתלינו, וכל שנדרש מאיתנו להבין כי הכל לטובה ולהתחזק בתפילה על גלות השכינה הנמצאת אתנו בגלות, ובעזרת ה' נזכה וניוושע. ומספר מגילת סתרים למרן בעל הערבי נחל ע"ה (תהלים עג טז-יז) יפה נדרשנו, שהביא דברי הזוהר הקדוש (תולדות קמו:): שכל הצרות שעוברים על ישראל בגלות הם מחמת הדמעות

עיקר העבודה שלנו בעת הגלות, להאמין בלב שלם כי הכל לטובה, ולהיות מוכן להמתין בסבלנות עדי יופיע אור חדש על ציון, כי סבלנות זו היא שעומדת להם לישראל שעל ידה ניוושע. שכן האמת היא שכל הגלות והצרות הם הדרך הטובה שעל ידה נזכה לבוא לגאולה בשלימות, כי כך הקב"ה מזכך אותנו שנהיה ראויים לבוא אל הקודש בראיית פני השכינה בגאולת עולם.

וכך כתב הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא ע"ה בספרו אך פרי תבואה ע"ה (ואתחנן ד"ה עוד יאמר), כי דרגת משה רבינו הייתה שתחילה תהיה גילוי מידת הרחמים בניסים ונפלאות וממנה יבוא הוא ודור המדבר לאחר מכן לשם 'אלקים' בחינת הדין, שאחר שיראו את מידת חסדו וטובו יבינו כי טוב ורצוי להם אם ישמרו תורתו ומצוותיו שאותם יש לקיים על פי מידת הדין. ובזה ביקש שבחינה זו תתקיים בישראל, ויהיו ראויים לקבל החסד והרחמים מיד ולא יצטרכו לעבור צרות וייסורים בגלות. כי כמו שהיה ביציאת מצרים שאמר ה' יתברך למשה ע"ה (שמות ג) 'בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה', שתחילה יוציאם ממצרים ויעשה להם נפלאות ומכך יבואו לקיים מצוות התורה בבחינת הדין. ע"כ תורף דברי קדוש יעו"ש.

העולה לנו מכל האמור, כי דרך זו של הגלות היא שנבחרה בעבורנו כדי שנזכה אחר כך לניסים ונפלאות וזו הדרך הטובה שבחר בשבילנו אבינו אב הרחמן, וכל שיש לנו הוא, לקבל הכל באמונה ואהבה, ולדעת כי כך סיבב מסובב הסיבות שבאמצעות הגלות והייסורים ניגאל, וכשאנחנו מקבלים זאת באמונה, אנחנו מכריזים כי אנו מאמינים בלב שלם כי הבורא יתברך טוב ומטיב, ולכן העבודה החשובה לפני הקב"ה בדורנו היא לקבל הכל בסבלנות, כי הנה זה עומד אחר כתלנו לגאלנו בקרוב.

ואל לנו לחשב חשבונות כמה זמן נסבול וכמה עוד נעבור עד הגאולה

יצא לאור ע"י מכון אור לישרים © כל הזכויות שמורות אין להעתיק או להפיץ ללא אישור מפורש בכתב ממכון אור לישרים עיצוב ועימוד: שוקי קנר

